

— vil den imidlertid, siger jeg, gjøre det, saa er der jo i Forlaget Bestemmelser i saa Henseende. De residierende Kapellanier kunne jo besættes med enkelte af denne Retnings Mænd, og jeg tvivler ikke paa, at, er det dygtige Mænd og de først have faaet Leilighed til at tale her i Byen, saa kunne de ogsaa have Udsigt til at komme paa Valg og blive valgte i Menighederne herinde, saa for denne Retnings Skyld tror jeg ikke, at man behøver at gjøre Indskrænkninger i en Frihed, man ellers mener bør tilkomme Flertallet i Menighederne. Men for Resten vil jeg sige, at, selv om de ikke bleve valgte, og selv om der ikke kom en grundtvigianisk Præst til Bartov — der slet ikke har Nogetomhelst at gjøre med denne Lov — vilde det ikke i mine Dine være en stor Ulykke; thi der vilde altid være Leilighed for den grundtvigste Kreds til at danne en Frimønsterskab i Kjøbenhavn, og jeg er ikke vis paa, om dette ikke i mange Retninger vilde være til langt større Gavn for denne Kreds end den anden Ordning af Forholdene. Dernæst indvandt den ærede Minister, at Ansøjerne vare for Lidet saa faa, at man ikke godt af den Grund kunde indlade sig paa at give Menighederne Valgret. Der kan jeg for Størstedelen henholde mig til, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds sagde. Skulde det være, at de Lal, der staa i Forlaget, ere for store, er der meget godt Raad derfor; de kunne jo forandres; og jeg antager ikke, at det vilde være uoverkommeligt at komme til Enighed med den høitærede Minister om at forandre dem; men det er ogsaa kun, tror jeg, ved de mindre Embeder, at der er saa faa Ansøgere, saa den Ting vilde maatte blive noget anderledes, naar det kunde naas at faae en Præstelønningslov gennemført. Satsfald kan jeg ikke se, at det kan være nogen Anke mod at give Menighederne Valgret, thi naar der kun er saa Ansøgere, bliver jo Kirkebestyrelsen ikke stillet en Smule bedre med Hensyn til sit Valg end Menighederne, og er der kun en eneste Ansøger, skulde jeg ikke have det Mindste imod, at Kultusministeriet fik Ret til at besætte et saadant Embede. Det vilde jo være det Samme, enten Menigheden eller Kultusministeriet gjør det, naar der kun er en enkelt. Det, at der er saa faa Ansøgere for Lidet og maatte i den nærmeste Fremtid vil vedblive at være saa faa, eller at deres Antal maatte endog vil aftage, kan man jo se paa som en Ulempe, men der kan ogsaa ses derpaa fra en anden Side. Det forekommer i det Mindste mig, at det er godt, at vi ere komne bort fra det, at Folk i den Grad som tidligere for Levebrødens Skyld gave sig til at studere Theologi. Jeg tror, at en af Hovedgrundene til, at det mange Gange kniber med at faae et Præstefald besat, er den, at der er større Uvillighed hos Folk i det Kapitel end tidligere, og det er jo

heldigt saavel som ogsaa, at man er kommen bort fra at bestemme smaa Drengene til at blive Præster, saa at det i Almindelighed taget nu er Folk, der ere komne til Skjælsaar og Alder, der bestemme sig til at gaa den Vej og ikke gjøre det, uden at de have sølt Raad dertil. Det er derfor Noget, som absolut maa betragtes som heldigt; men det kan ganske vist ogsaa føre til under hele den Tidstrømning, hvorunder vi leve, at der bliver færre og færre Ansøgere. Naar man vil have Præstefaldene besatte, og man ikke længere kan faae Ansøgere til Embederne i Folketirken, maa man gjøre nogen Forandring i de Forbringer, der stilles, og navnlig kan man blive nødt til at gjøre det lettere for Folk, der i en ældre Alder søle Raad og Trang til at blive Præst, at kunne underkaste sig en theologisk Prøve. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, da det jo ligger noget udenfor denne Sag; men jeg vil blot sige, at det forekommer mig naturligt, at hvis man i Længden ikke kan faae Præstemmer nok, da maa man affkaste eller indskrænke examen artium for de Folk, der i en Alder af 20—30 Aar søle Raad til at studere Theologi og give sig ind paa den Vej. Derved kunde deres Uddannelse blive kortere, og man kunde jo ad en anden Vej f. Ex. ved selve Embedsprøven sikkre sig, at disse Folk havde en saadan almindelig Dannelse, at man kunde betro dem en Stilling som Præst. Noget i den Retning vilde man ganske vist blive nødt til, hvis det skulde vise sig, at man ikke ellers kunde faae tilstrækkelige Embedskandidater, men, som sagt, dette ligger noget udenfor Sagen. Den høitærede Minister mente, at han kunde gaa ind paa en midlertidig Ordning, og han antydede en saadan. Jeg maa sige, at det forundrede mig Noget, at den høitærede Minister ikke har antydnet den under Konferencen i Udvalget, da det jo muligvis kunde have ført til en Meningsudveksling mellem Ministeren og Udvalgets Medlemmer, men at han først nu paa dette Tidspunkt kommer frem med det. Da Udvalget ikke siden har havt Leilighed til at tale sammen, har jeg ingen Bemyndigelse til at svare derpaa paa Udvalgets Begne. Jeg kan kun paa mine egne Begne sige, at denne midlertidige Ordning, som den høitærede Minister antydede, vil Flertallet efter min Mening ikke let kunne gaa ind paa. Det er jo nemlig, saavidt jeg kan se, ikke engang saa Meget, som den høitærede Minister selv foreslog i sit Forslag af 1875. Det er den Ordning, som Høitære gjentagne Gange har anbefalet, og som lige saa ofte er blevet forkastet af Folkethinget med meget stort Flertal, og den Indflydelse, som Menighederne derved vilde faae, vilde jo kun være en ren raadgivende Indflydelse. Det vilde være en blot Andragende- ret, og en saadan have Menighederne jo for Diebliffet, om end ikke i disse bestemte Former,